

**VERKSAMHETEN 2012
STIFTELSEN FÖREMÅLSVÅRD
I KIRUNA**

Innehållsförteckning

Förord	2
STIFTELSEN FÖREMÅLSVÅRDS UPPDRAG	3
RESULTATREDOVISNING	5
Bevarande	5
Digital bild	5
Papperkonservering	8
Metallkonservering	10
Kunskapsuppbyggnad	11
Övriga riktlinjer	12
Styrelse, ledning, m.m.	13
Personal, sjukfrånvaro och arbetsmiljö	13
Underskrift resultatredovisningen	15
Bilaga årsredovisning	

FÖRORD 2012

Verksamheten 2012 sammanfattar resultat och väsentliga prestationer under 2012. Vi har uppnått ett positivt verksamhetsresultat och lyckats väl med vårt uppdrag. Inom vissa områden kan vi bland annat se en ökning av antalet prestationer, många intressanta och viktiga projekt har uppdragits till våra avdelningar, de friskprofiler vår företagshälsovård genomfört redovisar en bra psykosocial arbetsmiljö och vi har fasat in en ny modern teknisk plattform.

Ännu en gång går det att fastställa att det finns ett mycket stort behov av våra digitala tjänster, betydligt större än vad vi har möjlighet att tillgodose. När det gäller digitalisering av fotografiskt material tycks behovet vara omätligt bland forskare och allmänhet. På grund av ett beslut hos vårt pensionsbolag har vi inte kunnat anställa nya medarbetare under andra halvåret, vilket tyvärr reducerat antalet prestationer. Pensionsbolaget beslutade att inte fortsätta att försäkra gruppen lönebidragsanställda. Arbetsgivarverket har därför under hösten förhandlat med de centrala fackliga organisationerna om ett avtal och från och med 1 februari 2013 kommer nyanställda vid Stiftelsen Föremålsvård anslutas till Statens tjänstepensionsverk. Men, behovet av tillgång på digitaliserat material är betydligt större än ett fåtal nyanställningar vid Stiftelsen Föremålsvård. Det är olyckligt om kulturarvssektorns kapacitet inte harmoniseras med forskningens behov. Jag anser därför att det bör utredas om det är möjligt att Stiftelsen Föremålsvård tilldelas ett utökat digitalt uppdrag. Naturligtvis bör detta ske i samverkan med Samordningssekretariatet för digitalisering, digitalt bevarande och digitalt tillgängliggörande av kulturarvet, Digisam.

Ur den personalgrupp som anställdes i mitten av 1980-talet har pensionsavgångarna nu börjat märkas. Det bör kommenteras att endast ett fåtal ur denna grupp har valt att avsluta sin anställning vid Stiftelsen Föremålsvård, jag tolkar det som att den långa anställningstiden tyder på att man har trivts med sitt arbete och arbetsgivaren. Det är glädjande att kunna konstatera att vi har lyckats rekrytera nya medarbetare och de närmaste åren står vi fortsatt inför pensionsavgångar och tillsättningen av medarbetare i konserveringsverksamheten kommer vara prioriterad.

Det konstruktiva samarbete vi har med våra uppdragsgivare bör uppmärksammas. I konserveringsverksamheten har vi haft ett nära samarbete med Riksarkivet och Kungliga biblioteket under drygt tjugo år och utfört stora mängder värdefulla arbeten inom området vård och konservering. Vård- och bevarandepuppgifterna är av central betydelse för att säkerställa tillgången till vårt kulturarv i framtiden. Den digitala verksamheten är nu inne på det artonde året när det gäller samverkan med de centrala statliga kulturarvsinstitutionerna. Det är av stor betydelse för Stiftelsen Föremålsvård att vi kan utveckla och fördjupa detta samarbete så att vi får en ökad förståelse för varandras verksamheter och gemensamt utvärderar det gångna årets arbete och diskuterar framtida projekt. Då det årligen pågår så pass många projekt vid Stiftelsen Föremålsvård är detta en viktig pusselbit i vårt kvalitetsarbete.

Jag vill lyfta fram ett litet men viktigt projekt som har påbörjats vid Stiftelsen Föremålsvård, nämligen arbetet med att ta fram en handlingsplan för Katastrofberedskap och restvärdesräddning (RVR). Med Riksantikvarieämbetets riktlinjer som grund arbetar en grupp med att utveckla RVR-arbetet så att vi förbättrar vår beredskap och vårt handhavande av samlingarna. Jag ser också möjligheter med att våra medarbetare kan sprida denna kunskap till församlingar, arkiv, bibliotek och föreningar i vår region.

Avslutningsvis vill jag kommentera att regeringen beslutat om att förändra sammansättningen i vår styrelse. Jag vill i anslutning till detta tacka de avgående ledamöterna för det stora engagemang man visat och de många kloka tankar man bidragit med som medverkat till att utveckla Stiftelsen Föremålsvård. Jag vill även rikta ett stort tack till våra många duktiga medarbetare för det engagemang som möjliggjort årets resultat.

Ulf Daunfeldt
Direktör.

STIFTELSEN FÖREMÅLSVÅRDS UPPDRAG

Regeringen beslutar att följande riktlinjer ska gälla för bidraget till Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna för budgetåret 2012.

De finansiella villkoren för Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna bidrag redovisas i ett regleringsbrev till Kammarkollegiet, anslag 8:3 *Bidrag till vissa museer*.

Regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är barns och ungas rätt till kultur, kulturarv för framtiden samt förbättrade villkor för den nyskapande kulturen.

Verksamhet

Statens bidrag till Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska användas i enlighet med de mål för verksamheten som anges i Stiftelsen Föremålsvård i Kirunas stadgar.

Bevarande

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska effektivisera och utveckla arbetet med vård och konservering av föremål samt vård och digitalisering av bilder och dokument.

Kunskapsuppbyggnad

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska öka kunskapen inom de områden där Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna verkar, bl.a. genom forskning och samverkan med universitet och högskolor.

Samverkan

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska samverka med andra aktörer för att utveckla verksamheten. I detta ingår att verka för att ideella organisationer och andra delar av det civila samhället involveras.

Tvärsektoriella perspektiv

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Övriga riktlinjer

Kulturarvs-IT och Kulturarvslyftet

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska redovisa antalet arbetsledare samt antalet anställda med lönebidrag inom ramen för Kulturarvs-IT och motsvarande vad gäller Kulturarvslyftet.

Uppdrag

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska samråda med Riksantikvarieämbetet i myndighetens uppdrag som nationell samordnare av vård- och konserveringsfrågor inom kulturarvssektorn.

Återrapportering

Redovisning till regeringen

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de riktlinjer som framgår ovan. Resultatredovisningen ska avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på kvalitet, volym, intäkter och kostnader. De kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat ska definieras.

Därutöver ska Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna särskilt redovisa:

- antalet konserverade och restaurerade föremål,
- antalet digitaliserade bilder och dokument,
- antal registrerade poster.

Av redovisningen ska även framgå från vilka samlingar bilder och dokument kommer. Redovisningen ska vidare innehålla en förteckning över uppdragsgivare under året. Dessutom ska använda metoder samt effekterna av verksamheten analyseras.

Därutöver ska Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna särskilt redovisa:

- intäkter av sponsring,
- intäkter av bidrag - vid sidan av det ordinarie årliga statliga bidraget - med fördelning mellan statliga bidrag, bidrag från mellanstatliga organ respektive icke-statliga bidrag.

Informationen om resultatet ska avse det senaste året och ska jämföras med motsvarande information från minst de två föregående åren. Väsentliga förändringar ska kommenteras.

Resultatredovisningen för 2012 ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 22 februari 2013. Ett revisorsintyg ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 april 2013.

Årsredovisning

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska senast den 22 februari 2013 lämna en av styrelsen underskriven årsredovisning till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) avseende det senaste avslutade räkenskapsåret. Revisionsberättelse ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 april 2013.

Budgetunderlag

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska senast den 1 mars 2012 lämna ett budgetunderlag till Regeringskansliet (Kulturdepartementet). Budgetunderlaget ska innehålla Stiftelsen Föremålsvård i Kirunas förslag till finansiering av verksamheten för 2013-2015.

RESULTATREDOVISNING

BEVARANDE

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska effektivisera och utveckla arbetet med vård och konservering av föremål samt vård och digitalisering av bilder och dokument.

Åtterrapporering.

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska särskilt redovisa; antalet konserverade och restaurerade föremål, antalet digitaliserade bilder och dokument, samt antal registrerade poster

Av redovisningen ska även framgå från vilka samlingar bilder och dokument kommer. Redovisningen ska vidare innehålla en förteckning över uppdragsgivare under året. Dessutom ska använda metoder samt effekterna av verksamheten analyseras.

Digital bild

Under 2012 har vi arbetat med olika projekt på uppdrag av 15 institutioner, vi har fördjupat vårt samarbete med uppdragsgivarna genom möten både i Kiruna och i Stockholm. Digitaliseringen av Arkitekturmuseets glasnegativ 8x12 cm påbörjades under februari månad. Sune Sundahls samling med ca 195 000 negativ är unik då Sundahl dokumenterade mycket med början från 1930-talet fram till 1990-talet. Samlingen ger en tidsdokumentation under en period efter världskrigen då det byggdes mycket i Sverige. Samlingen skannas i två exemplar en högupplöst 16 bitars Tiff format och en 8 bitars Jpeg format. Skannern är en Epson Expression 10 000 XL.

På uppdrag av Sjöhistoriska museet har vi färdigställt en samling med Leif Rasmussons bilder. Samlingen bestod av diaduplikat av mycket dålig kvalitet och färgstick. Antalet bilder var 644 stycken och skannades i 350 dpi, 16 bit och Tiff, med en Flex Tight Hasselbladsskanner. Bilderna överförs via FTP och registreras i Museets databas Market Store, där vi för in de fakta som vi hittar om båten. Informationen tar vi från säkra webbplatser som t.ex. Fakta om Fartyg, Skärgårdsbåtar, Kommandobryggan och Sjöfartsverket. Vi kan även använda försättsbladen med fotografens information om båten. I osäkra fall eller då det är svårt att hitta viss information kontakter vi museets bildarkiv och för att diskutera hur vi löser registreringen. På detta sätt håller vi en nära relation mellan museet och Stiftelsen Föremålsvård. Nästa samling färgdia som kommer digitaliseras vid avdelningen är Gunnel Ilonens samling.

Digitaliseringen av Riksantikvarieämbetes föremålsbilder, diabilder, har avslutats under 2012. Bilderna monteras ur sin gamla ram, skannas i en Flextight Hasselbladsskanner, 16 bit, färg, 300 dpi och A4 format, Tiff. På originalbilden får inget göras men det andra formatet i Jpeg skall färgretuscheras och kontrasthöjas. Med kontrasthöjning menas att man separerar det ljusa mer från det mörka och man får då mer kontrast i bilden. Bilderna monteras därefter i nya ramar och den gamla informationen överförs till den nya ramen. En Excellista skrivs där Löpnummer, Bild-ID, Fotograf, Land och Socken fylls i. Därefter läggs bilden i ett ny CS magasin och lådan märks upp för vilken DVD som ligger där. Bilderna bränns på DVD i tre Tiff exemplar och en Jpeg.

Under maj månad gjorde avdelningens medarbetare en studieresa till Stockholm. Resans syfte och mål var att våra medarbetare som arbetar mot olika institutionerna skulle få träffa sina uppdragsgivare och på så sätt få en fördjupad kontakt och en ökad förståelse för hur vi arbetar. Vi besökte bl.a. Sjöhistoriska museet där vi fick en guidad visning i museets arkiv och hade en utvecklande diskussion kring registreringen i Market Store som är museets databas. Vi fick också möjlighet att se hur museet tillgängliggör det material som är digitaliserat vid Stiftelsen Föremålsvård. Därefter besökte vi Tekniska museet där antikvarie Per-Olov Bjällhag och intendenten/registrerare Emilie Sabel bl.a. visade arkiven och hur de tillgängliggör bilderna via hemsidan och K-samsök. K-samsök är en webservice vars huvudsyfte är att göra kulturarvsinformation maximalt tillgänglig.

Dag två besökte vi Historiska museet och Kungliga biblioteket. Vid Historiska museet hade vi överläggningar med bl.a. antikvarie Julie Melin, konservator Jessica Lindewall och IT-antikvarie Eva Vedin som visade museets samlingar, både bilder och föremål. Vi fick information om museets val av att tillgängliggöra bilderna. Tillgängliggörandet sker både via museets hemsida genom databasen, Sök i samlingarna, och via K-samsök. Vid Kungliga biblioteket hade vi överläggning med bibliotekarie Marlene Eriksson. Vi började med att diskutera de topografiska vykorterna vilka digitaliseras vid Stiftelsen Föremålsvård. Därefter fick vi en genomgång i de stora arkiven där vi fick se massor av spännande material och där vi även fick en uppfattning av storleken på de jättelika samlingarna. Slutligen fick vi en fin guidning över Kungliga bibliotekets öppna lokaler. Avslutningsvis besökte personalen Fjäderholmarna där vi tittade på hantverken och åt en fin måltid tillsammans.

Under november gjorde arbetsledningen en resa till Stockholm med två syften, dels att besöka vissa uppdragsgivare för att utvärdera det utförda arbetet och diskutera kommande projekt, m.m. Dels även det årliga besöket av Fotomässan. Vi besökte Spårvägmuseet, Arkitekturmuseet och Nordiska museet. På Spårvägmuseet träffade vi Carl Axel Pettersson och Jan Undsjö. Man visade museets stora samlingar och redogjorde för museets digitaliseringsbehov.

Vid besöket på Nordiska museet träffade vi intendent Jonas Hedberg och Arkivchefen Per Dahl. Ett ärende var hur vi ska kunna få en större mängd av Gunnar Lundhs samling digitaliserad. Problemet är att avdelningen endast har en halvtidstjänst på detta material. Dessutom tar det väldigt lång tid att skanna och retuschera materialet. Diabilderna skannas i två exemplar, ett råformat FFF och en Tiff. Gunnar Lundh var en av de första fotograferna som började använda diabilbilder och dessa är från 1940-talet och framåt och är i väldigt dåligt skick med mycket färgstick. I detta arbete är det processen med färgretuscheringen som är tidskrävande. Nordiska museets bildarkiv har även åtagit sig att skanna in modebilder till European Fashion, ett nordiskt projekt museet är involverade i. Man beräknar att storleken på samlingen är ca 15-20 000 bilder. Museet har som önskemål att Stiftelsen Föremålsvård ska hjälpa till med detta projekt men svårigheterna för avdelningen just nu är att vi för lite personal. Avdelningen är i ett skriande behov av medarbetare för att kompensera både pensionsavgångar och den stora efterfrågan av digitaliserat material.

Vid Arkitekturmuseet hade vi överläggningar med databaskoordinator Kristina Bergh, intendenten för samlingarna Annika Tengstrand och fotografen Matti Östling. Tillsammans kunde vi fastställa att museets samling med Sune Sundahls bilder är större än vi tidigare uppskattat. Mötet var mycket givande och gav bland annat en större förståelse och kunskap om museets tankar med samlingen och respekt för hur Sune Sundahl ville att bilderna skulle göras. Förutom glasnegativen som i antal består av ca 50 000 bilder finns det ett stort antal pärmar med 6x6 negativ som museet vill hålla ihop med glasnegativen och färdigställa tillsammans.

Avdelningens kompetensutveckling har fokuserat på programvaror och fotografering. Mot bakgrund av den snabba teknik- och programvaruutvecklingen har och kommer även fortsättningsvis denna inriktning på kompetensutvecklingen vara prioriterad. Avdelningen har bland annat valt att fördjupa utbildningarna i svartvitt. Även om medarbetarna gått många kurser i svartvitt så finns det alltid nya sätt att arbeta på då programvarorna utvecklas och avdelningen alltid har de senaste versionerna. Fotomässan är en årlig återkommande viktig träffpunkt för arbetsledningen vid avdelningen. Här har man möjlighet att diskutera frågeställningar kring teknik och programvaror och som rör vår verksamhet. Men, det mest intressanta och viktiga med Fotomässan är seminarierna. I år besöktes seminarier som redovisar nya rön som rör bildfångst. Dessutom fick arbetsledningen bekräftat att utvecklingen går mer mot digital fotografering då skanners inte hade någon plats på Fotomässan denna gång. Denna utveckling bekräftar den information arbetsledningen fick då man bland annat besökte Nordiska museet och Arkitekturmuseet. Denna form av digitalisering är en naturlig vidareutveckling av det arbete som pågår vid vår avdelning. Under året har tre medarbetare från avdelningen gått en kurs i HLR då en hjärtstatare har inskaffats.

På grund av att Stiftelsen Föremålsvårds pensionsbolag valt att förändra villkoren för gruppen lönebidragsanställda har inga nyanställningar kunnat göras vid pensionsavgångar, etc. Detta har försatt avdelningen i en besvärlig situation då det finns ett mycket stort behov av digitala tjänster och antalet anställda är för få. Konsekvensen av pensionsbolagets beslut är att ingen har tagit över det arbete som har utförts på uppdrag av Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek samt Visarkivet vilket medfört att dessa projekt avstannat. Till detta ska även läggas att en arbetsledare är tjänstledig fram till och med februari 2013. Detta medför en större arbetsbelastning på resterande två arbetsledare vilket har lett till en markant ökning av arbetet med kvalitetsgranskningen av det digitaliserade materialet, vilket är ett tidskrävande arbete. Detta innebär att resurser tas från den digitala produktionen.

Tabell 1. Totalt antal prestationer

	2012	2011	2010
Antal skannade fotografier	41 203	58 068	42 826
Antal skannade dokument	49 061	42 410	53 474
Antal registrerade poster	9 497	7 422	7 728

Arbetsuppgifterna med registrering består av poster. En post kan bestå av en uppgift, en annan post kan bestå av betydligt fler uppgifter. Som exempel på registrerade poster kan nämnas typ av fartyg, namnet på fartyget, datum då fotografiet togs, var bilden är tagen, fotograf, historiken när fyrskepp ersattes med en fast fyr, namnet på platsen där fyren är placerad, hur fyren är förankrad i havsbotten. Fotografier är fotografiskt material bestående av negativ, påsiktbilder och diabilder.

Tabell 2. Redovisning av uppdragsgivare, samling, bearbetning och prestation (antal)

Institution	Samling	Bearbetning	Prestation
Riksarkivet	SVAR, Jordbruksstatistik	Skanning, dokument	48 000
Riksantikvarieämbetet/ Antikvarisk-topografiska arkivet	Samlingen kyrkor och kyrkliga föremål	Skanning, fotografier	740
Riksantikvarieämbetet/ A-tm	Föremålssamlingen	Skanning, fotografier	934
Statens historiska museum	Förhistoriska textilier	Skanning, fotografier	449
Sjöhistoriska museet	J R Bomans samling	Skanning, fotografier Registrering i databas	524 524
	Skärgårdsprojektet: Elin Hoffman, Annelie Karlsson, Johan Johansson	Skanning, fotografier Registrering i databas	84 88
	Ur samlingen Leif Rasmussen.	Skanning, fotografier Registrering i databas	644 614
	Ur samlingen Terje Fredh	Skanning, fotografier Registrering i databas	241 227
	Ur Samlingen Gunnel Ilonen	Skanning, fotografier Registrering i databas	148 126
	Hårddiskar med Anneli Karlsson och Karolina Kristensson	Registrering i databas	1 703
Tekniska museet	Ur museets bildsamling	Skannande fotografier	2 458
Spårvägmuseet	Ur museets bildsamling Personalkort, dokument	Skanning, fotografier Skanning, dokument	2 193 1 061
Nordiska museet	Gunnar Lunds samling	Skanning av fotografier och fördjupad Färghantering	330

Marinmuseum	Kockums samling	Skanning, fotografier Registrering i databas	7 405 6 215
Livrustkammaren	Ur samlingen glasnegativ	Skanning, fotografier	880
Arbetarrörelsen arkiv och bibliotek	Porträttsamlingen, Morgontidningen	Skanning, fotografier	3 800
Arkitekturmuseet	Diverse byggnader	Skanning, fotografier	1 873
Kungliga biblioteket	Ur samlingen Topografiska vykort	Skanning och katalogiserade poster	8 500
Visarkivet	Krister Landgren, Jazzbilder	Skanning, fotografier	7 000
Armémuseum	Föremålsbilder	Skanning, fotografier	3 000

Papperkonservering

Papperkonserveringens verksamhet år 2012 liknar i många avseenden föregående års verksamhet. Avdelningen har arbetat med uppdrag från Riksarkivet, Kungliga biblioteket och Krigsarkivet. Förutom dessa uppdragsgivare har avdelningen arbetat med externa projekt från institutioner och privatpersoner. Den mest positiva nyheten under året var att en ny medarbetare anställdes i maj, en papperkonserverator.

Böcker från Riksarkivets och Krigsarkivets bibliotek har ombundits och restaurerats. Dessa bibliotek har också skickat oss tidskriftssviter för inbindning. Inbindning innebär att ett bokband är inbundet i hårda pärmar. Med ombindning avses lagning av trasig bindning mellan pärmar och bokblocket, med bokblocket menas bokens sidor som kan bestå av lösa blad eller vikta ark. Bindningen kan ha gjorts genom att limma eller sy. Restaurering av böcker innebär återställning av utseendet, t.ex. tillverkning av en saknad rygg.

Kungliga bibliotekets uppdrag för oss är samma projekt som fortsätter från 2011, nämligen två bildsamlingar. Fa-samlingen, fotografier i visitkortsstorlek. Fa-samlingen får byte av omslag och nya skyddsaskar och samlingens fotografier registreras i Excel-tabell. Målsättningen är att informationen ska tillgängliggöras. MC-samlingen, en bildsamling av släkten Bernadotte samlad av Martin Carlsson monteras på nya ark samt får nya skyddsaskar. En nyhet under året är att det har hittats dupletter till MC-samlingen i Kungliga bibliotekets magasin. Dupletter ska läggas in i den ordinarie sviten, vilket betyder mycket sökande och bläddrande i det redan åtgärdade materialet.

Avdelningen har under året utfört skiftande externa projekt på uppdrag av institutioner, företag och privatpersoner. Protokoll från Kiruna kommun och Övertorneå församling har bundits in. Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek (ARAB) och Svappavaara bysamfällighet beställde förvaringslådor från avdelningen. Till ARAB tillverkades det lådor för tryckt material och till Svappavaara bysamfällighet stora trekantiga lådor för kartor. En bok från 1780, *Lexicon Lapponicum* av Erik Lindahl och Johan Öhrling, bands in på uppdrag av Sametingets bibliotek. Till boken tillverkades även en förvaringskapsel. På uppdrag av Nikkaluokta Sarri AB har blyertsteckningar, gjorda av Nils Nilsson Skum, konserverats och ramats in. Uppdrag från privatpersoner har varit en karta och en bok samt en teckning. Kartan konserverades, boken bands in och en förvaringsask tillverkades för boken. Teckningen konserverades genom utplaning.

Ett litet samarbetsprojekt bedrevs under året med Jokkmokks församling. En medarbetare, som är utbildad textilkonserverator, var uttyrd till Jokkmokk församling för konservering av kyrkotextilier. Projektets syfte var konservering av två mässhakar, från 1831 respektive 1944, och genomfördes under totalt åtta veckor.

Under året har avdelningens personal följt branschens utveckling blanda annat genom litteratur. I höstas deltog avdelningen i en webbaserad föreläsning från The Library of Congress, USA, om järngallusbläck. Två medarbetare var på Nordiska konservatorförbundets pappersmöte i Uppsala i mars. Tillsammans med metallkonserveringen besökte avdelningen Tromsø i Norge i september. Studiebesökets mål där var bl.a. Tromsø Universitets konserveringsenhet och stadsarkivet i Tromsø. En medarbetare med textilkonserveringsbakgrund deltog i en guldbroderikurs i finska Heinävesi i maj. I slutet av året har avdelningens två medarbetare deltagit i Stiftelsen Föremålsvårds nya projekt om katastrofberedskap och restvärdesräddning.

Den tekniska utrustningen är ganska omfattande på avdelningen. Utrustningen har i viss mån moderniserats i år. En mer avancerad pH-mätare har införskaffats och avdelningens äldre mikroskop reoverats. Med hjälp av denna tekniska utrustning har vi utvecklat analyserna av föremålen. Säkerheten i leveranserna höjdes i höstas när Riksarkivet tog i bruk nya transportlådor av aluminium. Leveranserna från Kungliga biblioteket har kommit i starka trälådor under en längre period.

Tabell 3. Totalt antal prestationer

	2012	2011	2010
Bokbindning, stycken	204	217	214
Preventiv konservering, stycken	4 460	4 343	3 368
Aktiv konservering, stycken	970	482	307

Bokbindning har innehållit arbetsuppgifter med inbindning av böcker och protokoll (tillsammans 169 st.) samt ombindning och/eller restaurering av böcker (tillsammans 35 st.)

Preventiv konservering innehåller arbetsuppgifter med omslagsbyte av en fotografisamling (Fa), tillverkning av förvaringsaskar.

Aktiv konservering innehåller arbetsuppgifter med konservering av teckningar och en karta (tillsammans 11 st.), ommontering av en porträttsamling (MC).

Tabell 4. Redovisning av uppdragsgivare, samling, bearbetning och prestation

Institution	Samling	Bearbetning	Prestation
Riksarkivet	Biblioteksböcker	Inbindning, ombindning och/eller restaurering	133
Krigsarkivet	Biblioteksböcker	Inbindning, ombindning och/eller restaurering	7
Kungl. biblioteket	Martin Carlssons bildsamling av släkten Bernadotte, MC.	Ommontering av bilder	959
	Fotografier i visitkortsstorlek, A-format, Fa.	Omslagsbyte samt registrering av fotografier och av de porträtterade ¹	4426
Övriga uppdragsgivare	Protokoll ²	Inbindning	50
	Böcker ³	Inbindning	14
	Karta ⁴	Konservering	1
	Teckning ⁵	Konservering	1
	Teckningar ⁶	Konservering och inramning	9
	Förvaringsaskar ⁷	Tillverkning	34

¹ Den preventiva konserveringsåtgärden för samlingen är omslagsbyte

² Uppdragsgivare Kiruna kommun och Övertorneå församling

³ Uppdragsgivare Samernas bibliotek, en privatperson och 12 inbindningar som internt arbete

⁴ Uppdragsgivare en privatperson

⁵ Uppdragsgivare en privatperson

⁶ Uppdragsgivare Nikkaluokta Sarri AB

⁷ Förvaringsaskar, -lådor eller -kapslar; uppdragsgivare Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Svappavaara bysamfällighet, Samernas bibliotek och en privatperson

Metallkonservering

Materialtillgången från huvuduppdragsgivaren Historiska museet har fungerat på ett mycket tillfredställande sätt. De senaste sändningarna av föremål som skickades till metall/arkeologi under åren 2008 och 2009 för konservering är snart färdiga och förberedande kontakter har tagits angående nästa föremålstransport som planeras 1:a halvåret 2013. I syfte att bemöta kommande pensionsavgångar, avdelningens kommande behov av konservatorer och återväxt av kompetens, har två elever från institutionen för Kulturvård vid Göteborgs universitet under 2011 och 2012 sommarvikarierat på metall/arkeologi. En nyexaminerad konservator av dessa har nu anställts. Sommararbetarna är en positiv erfarenhet och förhoppningsvis har detta synliggjort Stiftelsen Föremålsvård vid Institutionen för kulturvård. Ytterligare en student har anmält sitt intresse för sommarbete på avdelningen under 2013.

Investeringen av nytt stereomikroskop med inbyggd kamera som gjordes under 2011 har under 2012 tagits i bruk, detta medför att avdelningens konservatorer nu vid behov kan ta högkvalitativa bilder och filmklipp i mycket hög upplösning av föremåls olika delar, dekordetaljer, spår av tillverkning och användning.

Konserveringen av externt material är en viktig del i avdelningens kompetensutveckling för att bland annat skapa beredskap för framtida förändrade konserveringsbehov från Historiska museet. De externa uppdragen har främst bestått av varierat nyutgrävt arkeologiskt material. Förfrågan om konservering av externa konserveringsuppdrag har ökat och redan innan februari månads utgång var avdelningen tvungna att säga nej till många externa kunder. En tidsstudie har genomförts av ett utvalt externt konserveringsuppdrag i syfte att vid offertskrivning underlätta beräkning av tidsåtgång. Tidsstudien gjordes av ett blandmaterial av 114 arkeologiska föremål:

Föremålskategorier

36 st mynt i Ag och Cu

40 st föremål i Fe (bl.a. eldstål, yxa, nyckel)

38 st föremål i Ag, Cu och Pb (bl.a. hängen, knappar)

Åtgärd

Uppackning av material

Fotografering, röntgen och rapportskrivning.

Konservering

Packning efter konservering

Post/transport

Fördelning av tid

2 %

17 %

75 %

5 %

+/- 1 %

Sammanfattning: Blandmaterial som ovan tar i genomsnitt 1 tim/föremål att konservera inkluderat packning, foto, rapportskrivning, konservering samt postärende.

I vår strävan att hela tiden förbättra avdelningens metodik och på bästa sätt bemöta kulturarvsinstitutionernas önskemål/behov har den kundenkät som skickas till externa kunder vid uppdragets slut uppdaterats. Bland annat har frågeställningarna reviderats så att texten blir mer överskådlig utan att förlora information, samt att kundenkäten nu finns digitalt. Utvecklingen av den digitala konserveringsrapporten för externa kunder har fortsatt under året. Vår erfarenhet gör att vi blivit säkrare och effektivare vad gäller fotografering, registrering av bilderna samt digital konserveringsrapportskrivning. Detta har medfört att antalet prestationer ökat under året.

Alla konservatorer på avdelningen har nu genomgått en intern fotokurs som erbjudits av Stiftelsen Föremålsvård: s fotograf. En av avdelningens medarbetare deltog under juni månad i en tvådagars konferens i Stuttgart Tyskland, Bronze Conservation Colloquium 2012. Konferensen handlade om konservering av kopparlegeringar. Den belyste bl.a. olika undersökningar, tillverkningstekniker, korrosion, konserveringsmetoder, fallstudier och utomhusskulpturer. Till skillnad från andra konferenser låg fokus på "hands on" kunskaper och undersökningar som är direkt anknutna till riktiga objekt, vilket ger mer användbara kunskaper och nya idéer till verksamma konservatorer. Under hösten gjorde avdelningen metall/arkeologi studiebesök på Kulturhistoriskt laboratorium vid Tromsø

universitetsmuseum i syfte att knyta kontakter för framtida eventuella utbyten. Inga konkreta beslut togs men man konstaterade att ett samarbete över gränserna skulle berika bägge parter och att Kulturhistoriskt laboratorium vid tillfälle kommer att planera in ett studiebesök till Stiftelsen Föremålsvård. Avdelningens konservatorer han även med ett studiebesök vid Lannavaara stensliperi där de bjöds på rundvandring/visning i de olika lokalerna.

Jämfört med föregående år har 2012 innehållit vissa organisatoriska förändringar i verksamheten. Då avdelningen har haft vakant arbetsledartjänst på grund av föräldraledighet under året har detta medfört att många av dennes arbetsuppgifter delats upp bland övrig personal. Tid har då tagits från konserveringsarbetet och påverkat antalet prestationer.

Tabell 5. Totalt antal prestationer

	2012	2011	2010
Antal fyndnummer	3 228	2 063	1 996
Antal föremål	10 257	5 831	3 490

Ett fyndnummer kan bestå av ett eller flera föremål. Ett föremål kan vara en liten spik med tidsåtgång för åtgärder på ca 3 - 5 minuter. Ett annat föremål kan vara ett vikingasvård med en tidsåtgång under flera dagar. Under 2012 har verksamheten innehållit många mindre föremål jämfört med 2011. Som t.ex. en halskedja i brons bestående av många små delar.

Tabell 6. Förteckning över uppdragsgivare och prestationer

Institution	Antal fyndnummer	Antal föremål
Historiska museet	2 829	9 824
Externa uppdragsgivare	399	433

Tabell 7. Fördelning av materialkategorier Historiska museet

Institution	Antal fyndnummer	Antal föremål
Järn	1 018	2 504
Kopparlegeringar	1 811	7 320

KUNSKAPSUPPBYGGNAD

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska genom kunskapsuppbyggnad grundad på forskning och i samverkan med andra bidra till ny kunskap inom sitt ämnesområde. Särskilt avseende ska fästas vid samarbete med universitet och högskolor, skolor och museer.

Resultatet ska redovisas och bedömas enligt kvantitativa och kvalitativa resultatmått. Redovisningen ska ge utrymme för jämförelser mellan olika verksamhetsår.

Under 2012 har ca 83 000 kronor tillförts olika utbildningssatsningar. Motsvarande utbildningskostnader för 2011 var ca 148 000 kronor (exkl. lönekostnader).

Kompetensutvecklingsinsatser under året har skett i olika former inom sitt ämnesområde samt inom området arbetsmiljö. Till detta tillkommer andra kompetensutvecklande insatser som till exempel då våra medarbetare besökt uppdragsgivarna för att diskutera olika frågeställningar.

Samverkan med de centrala kulturarvsinstitutionerna skapar nya möjligheter för forskningen, idag och i framtiden. Stiftelsen Föremålsvård samarbetar med ett stort antal institutioner. Tack vare detta samarbete ges forskningen kontinuerligt nya förutsättningar beträffande tillgången av digitaliserade fotografier och dokument. I samband med digitaliseringen sker även en bevarande insats då fotografiet t.ex. får ett syrafritt omslagspapper. Det långsiktiga bevarandet för kommande generationer och för kommande forskning sker dock i vår konserveringsverksamhet. Det arbete som utförs i samverkan med institutionerna säkerställer bevarandet och tillgången på många samlingar.

Genom att utveckla vårt arbete och fortsätta att medverka i vården och tillgängliggörandet av vårt kulturarv bidrar Stiftelsen Föremålsvård till kunskapsuppbyggnaden, dels vid våra institutioner dels även för forskningen och för allmänheten. En långsiktig kunskapsuppbyggnad förutsätter kontinuitet och att förutsättningar finns för att möjliggöra och olika insatser för en gemensam uppbyggnad av sakkunskap. Vid Stiftelsen Föremålsvård finns goda förutsättningar för ett långsiktigt ansvarstagande att tillgodose institutionernas behov av kunskapsunderlag, d.v.s. ett ökat antal digitaliserade och bevarade samlingar.

Tabell 8. Kostnadsutveckling kunskapsuppbyggnad

	2012	2011	2010
Utbildningskostnader (exklusive lönekostnader)	82 961	147 933	164 675

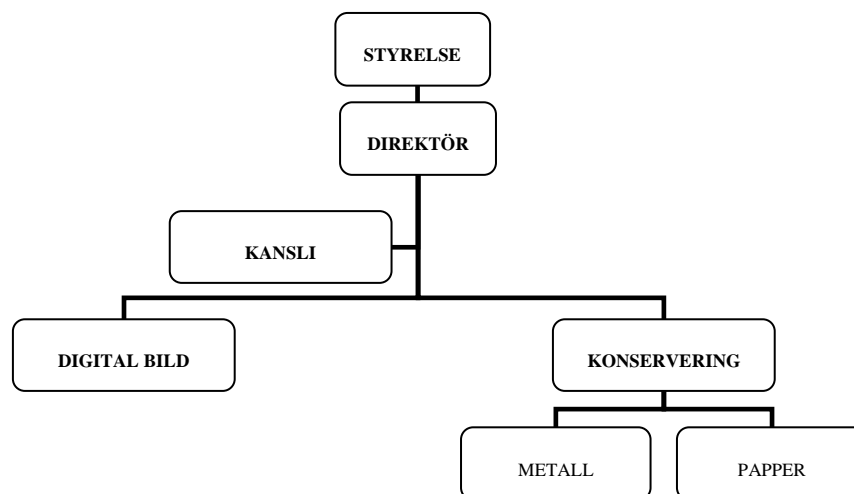
ÖVRIGA RIKTLINJER

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska redovisa antalet arbetsledare samt antalet anställda med lönebidrag inom ramen för Kulturarvs-IT.

Tabell 9. Antal arbetsledare och lönebidragsanställda

	2012	2011	2010
Arbetsledare			
Kiruna	2	2	2
Lönebidragsanställda			
Kiruna	14	17	15

Styrelse, ledning, m.m.

Styrelsen för Stiftelsen Föremålsvård bestod under 2012 av nedan följande ledamöter. Styrelsen har sammanträtt vid 3 tillfällen.

Ledamöter	Personlig ersättare
Johan Antti, ordförande	
Lars Amréus	Mikael Jacobsson
Björn Jordell	Ann Hörsell
Gunilla Herdenberg	Agneta Holmenmark
Maria Jansén	Carl-Magnus Gagge
Krister Svedhage	Charlotte Gjelstrup Björdal
Lars Elenius	Kjell Rask
Anja Taube	Mats Dahlberg

Personal, sjukfrånvaro och arbetsmiljö.

Antalet anställda 2012-12-31 var 33 personer. Under 2012 har en person slutat på egen begäran, tre personer gått i pension och två personer har nyanställts. Av de anställda var 79 % kvinnor och 21 % män. Medelåldern var 49,2 år. Jämfört med 2011 kan vi konstatera att andelen män har minskat något och att medelåldern sjunkit.

Sjukfrånvaron har ökat något, under 2012 har den totala sjukfrånvaron varit 6 % i förhållande till totalt arbetad tid, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med 2011. Det digitala uppdraget är riktat till gruppen funktionshindrade vilket påverkar sjuktalen negativt.

Stiftelsen Föremålsvård har ett utvecklat och etablerat system för att bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete i syfte att minska och förebygga ohälsa på arbetsplatsen. Enlig fastställd arbetsmiljöpolicy har årliga skydds- och brandskyddsrund genomförts med positivt resultat. Vart tredje år genomför vår företagshälsovård en friskvårdsprofil av de anställda. Årets resultat visar bland annat att 84 % upplever den psykosociala arbetsmiljön som god. Däremot upplever 16 % problem med nacke och skuldror/axlar. Resultatet redovisar problematiken med yrkesrollen som konservator och att arbeta med digitalisering av fotografiskt material. Många arbetsmoment är mycket svåra att undvika och kan för vissa individer påverka t.ex. axlar och nacke. Från arbetsgivarens sida har resurser i olika former tillförts för att anpassa arbetsplatserna så långt det är möjligt. De anställda ges även stora möjligheter till pausgymnastik, yoga, friskvård med två timmar per vecka, etc. Trots arbetsgivarens

positiva inställning till förbättringar ligger det yttersta ansvaret på den enskilde att påverka sin egen hälsa genom olika hälsobefrämjande aktiviteter. Sammantaget ger företagshälsovårdens rapport en positiv bild av Stiftelsen Föremålsvård.

Därutöver har Stiftelsen Föremålsvård under året införskaffat en hjärtstartare och delar av personalen har genomgått utbildning inom detta område. Under slutet på året har fastighetsägaren påbörjat ombyggnationen av ventilationssystemet. Ventilationssystemet är från 1970-talet ett nytt ventilationssystem kommer sannolikt bidra till en än bättre fysisk arbetsmiljö.

Tabell 10. Antal anställda fördelat per verksamhetsområde

Avdelning	2012	2011	2010
Kansli	2	2	2
Metallkonservering	7	6	6
Papperkonservering	6	5	5
Digital bild	18	22	20
Totalt	33	35	33

Tabell 11. Sjukfrånvaro; Procentuell sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid

Nyckeltal	2012	2011	2010
Total sjukfrånvaro	6,0	5,4	7,5
Kvinnors sjukfrånvaro	7,3	6,7	9,5
Mäns sjukfrånvaro	---	---	---
Åldersgruppen yngre än 29 år	---	---	---
Åldersgruppen 30 – 49 år	4,6	2,3	5,6
Åldersgruppen 50 år och äldre	7,2	7,2	8,4
Sammanhängande sjukperiod längre än 60 dagar	24,5	33,3	49,1

UNDERSKRIFT RESULTATREDOVISNINGEN FÖR ÅR 2012.

Ulf Daunfeldt
Direktör

Enligt uppdrag.